OMO

3b - Funkcionální programování v Java

- Pure funkce
- Funkce první třídy a funkce vyššího řádu
- Lambda expressions
- Closures
- Curying
- Representation transparency
- Lazy evaluation

Ing. David Kadleček, PhD.
kadlecd@fel.cvut.cz, david.kadlecek@cz.ibm.com

Verze 18.10.2020

Klíčová pravidla funkcionálního programování

- **Immutable**: to už známe :-)
- **No implicit state** (bez implicitního stavu): nesmí mít skrytý či implicitní stav. Stav musí být exlicitní a transparentní (viditelný):
- **Pure functions:**
  a. ***No side effects*** (bez vedlejších efektů): Funkce či operace nesmí měnit vnější stav (jiné než vlastní lokální proměnné) - funkce pouze vrací hodnotu funkci, která ji volá
  b. ***Idempotence*** = funkce vrací hodnoty, které jsou závislé pouze na argumentech předaných při volání => nezávisí tedy na ničem jiném. Pokud funkci zavoláte vícekrát s těmi samými parametry, tak bude vždy vracet to samé

Pure funkcionální jazyky neumožňují mutabilitu a side efekty - příklad Haskel
Vyšší jazyky to povolují - příklad Java

Pure funkce

Příklad pure funkce:

```
public class ObjectWithPureFunction{
   public int sum(int a, int b) {
       return a + b;
   }
}
```

Příklad **non** pure funkce:

```
public class ObjectWithNonPureFunction{
   private int value = 0;
   public int add(int nextValue) {
       this.value += nextValue;
       return this.value;
   }
}
```

Lambda expressions

Lambda expression je forma ve tvaru: **(seznam argumentů funkce) -> tělo funkce**

```
/* Java 1.8+ Funkce, která sečte dvě čísla */
(int x, int y) -> x + y
/* Bezparametrická funkce */
() -> 42
/* Procedura */
(String s) -> { System.out.println(s); }
/* Komparátor */
List<Person> personList = Person.createShortList();
Collections.sort(personList, (Person p1, Person p2) -> p1.getSurName().compareTo(p2.getSurName()));
```

- Lambda výrazy se používají především k definování implementace funkčního **rozhraní s jedinou metodou** tzv. **inline formou** což vede k výrazné redukci kódu a přináší např. do Javy některé výhody funkcionálního programování.
- Lambda expression v programovacích jazycích je funkce, kterou je možné definovat a volat bez bindingu s identifikátorem

Pozn. Lambda calculus je formální systém matematické logiky a informatiky pro vyjádření výpočtu pomocí bindingu proměnných a jejich substituce - nezaměňovat s lambda expressions

Funkce první třídy a funkce vyššího řádu

Objektem **první třídy** (first-class citizen) v programovacích jazycích je entita, která podporuje následující operace: být předána jako parametr, přiřazená proměnné a být vrácená z funkce. Funkce první třídy je tedy taková funkce, která splňuje výše uvedené vlastnosti.

Pozn. Metody a třídy, jelikož to nejsou hodnoty, tak jsou považovány za objekty druhé třídy.

Funkce vyššího řádu je funkce, které splňuje přinejmenším jednu z vlastností:

- Jedním či více parametry je funkce
- Vrací funkci jako parametr

Funkce první třídy a funkce vyššího řádu

Klasický přístup:

```
public List filterPersonByAge(List<Person>
list) {
   List result = new ArrayList();
   for (Person person : list) {
       if(p.age > 65){
           result.add(person);
       }
   }
   return result;
}
```

Filtruji a vracím každého, kdo je starší než 65 let. Problém je, že když chci filtrovat podle jiného atributu, tak musím celý tento kód zduplikovat, abych modifikoval pouze jednu řádku kódu.

Funkce první třídy a funkce vyššího řádu

Přepis v Java 1.8+:

```
import java.util.function.Predicate;
public class HigherOrderFunctionExample {

   public List filterPerson(List<Person> list, Predicate<Person> p) {
       List result = new ArrayList();
       for (Person person : list) {
           if(p.test(person)) {result.add(person);}
       }
       return result;
   }
   public boolean ageFilter(Person p){
       return p.age > 65;
   }
}
```

Přidali jsme nový parametr typu *Predicate*, který obsahuje podmínku, kterou testujeme. Dále pak metoda *ageFilter*, kterou vkládáme jako parametr *p*.

Funkce je volána následovně: `filterPerson(personList, FirstClassFunctionExample::ageFilter);`

Jestliže chceme filtrovat podle jiného atributu, tak uděláme drobnou změnu do implementace filtru a vlastní kód na filtrování je přepoužit.

Funkce první třídy a funkce vyššího řádu

Java neumožňuje pracovat s funkcí jako s typem.

Místo toho použilo tzv. Funkcionální Interfacy :

- Function

```
public interface Function<T,R> {
   public <R> apply(T parameter);
}
```

- Predicate

```
public interface Predicate {
   boolean test(T t);
}
```

- UnaryOperator T->T
- BinaryOperator T,S->R
- Supplier ()->T
- Consumer T->()

Funkce první třídy a funkce vyššího řádu

Přepis v Java 1.8+:

```
import java.util.function.Predicate;
public class HigherOrderFunctionExample {

   public List filterPerson(List<Person> list, Predicate<Person> p) {
       List result = new ArrayList();
       for (Person person : list) {
           if(p.test(person)) {result.add(person);}
       }
       return result;
   }
   public boolean ageFilter(Person p){
       return p.age > 65;
   }
}
```

Přidali jsme nový parametr typu *Predicate*, který obsahuje podmínku, kterou testujeme. Dále pak metoda *ageFilter*, kterou vkládáme jako parametr *p*.

Funkce je volána následovně:

```
filterPerson(personList, FirstClassFunctionExample::ageFilter);
```

Jestliže chceme filtrovat podle jiného atributu, tak uděláme drobnou změnu do implementace filtru a vlastní kód na filtrování je přepoužit.

Příklad Kotlin

```
fun <T> ArrayList<T>.filterOnCondition(condition: (T) -> Boolean): ArrayList<T>{
    val result = arrayListOf<T>()
        for (item in this){
            if (condition(item)){
                result.add(item)
            }
        }
        return result
    }
}

fun isMultipleOf (number: Int, multipleOf : Int): Boolean{
    return number % multipleOf == 0
}

var list = arrayListOf<Int>()
for (number in 1..10){
    list.add(number)
}
var resultList = list.filterOnCondition { isMultipleOf(it, 5) }
```

Closures

Closure je funkce, která si při deklaraci vytvoří lokální proměnnou, kterou si vezme z kontextu ve kterém je

```
public class ClosureSample {
    // this is a higher-order-function that returns an instance of Function interface
    Function<Integer, Integer> add(final int x) {
        // The lambda expression is returned here as closure
        // x is obtained from the outer scope of this method which is declared as final
        return y -> x + y;
    }
    public static void main(String[] args) {
        ClosureSample sample = new ClosureSample();
        // we are currying the add method to create more variations
        Function<Integer, Integer> add10 = sample.add(10);
        Function<Integer, Integer> add20 = sample.add(20);
        Function<Integer, Integer> add30 = sample.add(30);
        System.out.println(add10.apply(5));
        System.out.println(add20.apply(5));
        System.out.println(add30.apply(5));
    }
}
```

Currying

Currying spočívá ve vyhodnocování argumentů funkce per partes, kdy po každém kroku získáme funkci, která má o jeden argument méně.

Např. pro funkci

f(x, y, z) = x * y + z

můžeme aplikovat argumenty 3, 4, 5 a dostaneme:

f(3, 4, 5) = 3 * 4 + 5 = 17

Současně ale můžeme aplikovat pouze 3 a získáme novou funkci *f*

(3, y, z) = g(y, z) = 3 * y + z

currying podruhé pro 4 nám dá:

g(4, z) = h(z) = 3 * 4 + z

Currying - zanoření volání

Příklad vytvoření složené funkce při deklaraci:

```
/*Java 1.8+*/
public class Currying {
   public void currying() {
       // Create a function that adds 2 integers
       BiFunction<Integer,Integer,Integer> adder = ( a, b ) -> a + b ;
       // And a function that takes an integer and returns a function
       Function<Integer,Function<Integer,Integer>> currier = a -> b -> adder.apply( a, b ) ;
       // Call apply 4 to currier (to get a function back)
       Function<Integer,Integer> curried = currier.apply( 4 ) ;
       // Results
       System.out.printf( "Curry : %d\n", curried.apply( 3 ) ) ; // ( 4 + 3 )
   }
```

Currying - kompozice

Vytvoření složené funkce ex post po jejich deklaraci:

```
public void composition() {
        // A function that adds 3
        Function<Integer,Integer> add3   = (a) -> a + 3 ;
        // And a function that multiplies by 2
        Function<Integer,Integer> times2 = (a) -> a * 2 ;
        // Compose add with times
        Function<Integer,Integer> composedA = add3.compose( times2 ) ;
        // And compose times with add
        Function<Integer,Integer> composedB = times2.compose( add3 ) ;
        // Results
        System.out.printf( "Times then add: %d\n", composedA.apply( 6 ) ) ;  // ( 6 * 2 ) + 3
        System.out.printf( "Add then times: %d\n", composedB.apply( 6 ) ) ;  // ( 6 + 3 ) * 2
}
public static void main( String[] args ) {
        new Currying().currying() ;
        new Currying().composition() ;
        }
}
```

Referential transparency

Vychází z idempotentnosti pure funkcí. Hezkým důsledkem toho je, že mohu volání funkce nahradit hodnotou, kterou funkce vrátila naposledy. Tzv. ***memoizace*** nebo ***caching funkčního volání***, abychom nemuseli provádět vícekrát tu samou funkci

Lazy evaluace

Process kdy zpozdím vyhodnocení výrazu až do doby než potřebuju výsledek. Opak **lazy** je **eager**
Java ve většině případů funguje eager - kromě operandů &&, || and ?:, které jsou lazy. Lambda expressions umožňují psát “lazy” kód v Java.

```
public class EagerSample {
   public static void main(String[] args) {
       System.out.println(addOrMultiply(true, add(4), multiply(4))); // 8
       System.out.println(addOrMultiply(false, add(4), multiply(4))); // 16
   }
   static int add(int x) {
       System.out.println("executing add");
       return x + x;
   }
   static int multiply(int x) {
       System.out.println("executing multiply");
       return x * x;
   }
   static int addOrMultiply(boolean add, int onAdd, int onMultiply) {
       return (add) ? onAdd : onMultiply;
   }
}
```

```
executing add
executing multiply
8
executing add
executing multiply
16
```

Lazy evaluace

```
public class LazySample {
   public static void main(String[] args) {
       // This is a lambda expression behaving as a closure
       Function<Integer, Integer> add = t -> {
           System.out.println("executing add");
           return t + t;
       };
       // This is a lambda expression behaving as a closure
       Function<Integer, Integer> multiply = t -> {
           System.out.println("executing multiply");
           return t * t;
       };
       // Lambda closures are passed instead of plain functions
       System.out.println(addOrMultiply(true, add, multiply, 4));
       System.out.println(addOrMultiply(false, add, multiply, 4));
   }
   // This is a higher-order-function
   static <T, R> R addOrMultiply( boolean add, Function<T, R> onAdd,
                                  Function<T, R> onMultiply, T t) {
           return (add ? onAdd.apply(t) : onMultiply.apply(t));
   }
}
```

```
executing add
8
executing multiply
16
```